

I

¿A qui dedico aquest bell nou llibret
polít fa poc amb aspra pedra tosca?¹
Doncs bé, Corneli,² a tu, que des de sempre
has cregut en les meves ximpleries
ja des que vas gosar, l'únic itàlic,
narrar la nostra història en tres volums,³
força doctes, pels déus!, i elaborats.
Accepta'l, doncs, valgui el que valgui el llibre,
i tant de bo que tu, verge patrona,⁴
vulguis que sobrevisqui al nostre segle!

2

Pardal,⁵ esplai de la meva xicota,
que juga amb tu, que t'acull a la falda,
que t'ofereix la punteta del dit
i et convida que l'hi pessigollegis,
sempre que a ella, el meu amor esplèndid,
li plau distraure's amb algun caprici
o donar lleu consol als seus neguits
per mitigar, crec jo, ardents passions.
Pogué's⁶ jo jugar amb tu, com ho fa ella,
i allunyar del meu cor tristors i angoixes!

2b⁷

...

m'és tan plaent a mi com, segons diuen,
ho fou la poma d'or⁸ a l'àgil verge
que deslligà el cinyell⁹ tant de temps clos.

3

Planyeu-vos tots, les Venus i els Amors
i els més entesos en delicadeses!
El pardal de la meva noia és mort,
és mort l'esplai de la meva xicota.
Més amat que les ninetes dels ulls,
era dolç, coneixia la mestressa
com la filla coneix la seva mare,
i no se li movia de la falda;
fent saltirons, tot el dia piulava
només per a la seva propietària.
Ara enfila el trajecte tenebrós
cap a aquell lloc d'on diuen que no es torna.
Maleïdes tenebres odioses
de l'Orc,¹⁰ que devoreu tot el que és bell!
Que n'era, de bufó, el pardal que heu pres!
Quina dissort, ai! Pobriessó pardal!
Ara, per culpa teva, s'enrojolen
els ulls plorosos de la meva noia.

4

Aquell vaixell¹¹ que podeu veure va dient,
 amics, que ha estat de tots els bucs el més veloç
 i que tenia la virtut de superar
 l'abrivament de qualsevol enginy flotant,
 tant si calia aixecar el vol al rem o a vela.
 I diu, a més, que això no ho desmenteix la costa
 amenaçant de l'Adriàtic ni les Cíclades
 ni Rodes, noble, ni, feréstega, la tràcia
 Propòntida,¹² ni l'hòrrida mar Pòntica,¹³
 on aquest, que després vaixell, abans va ser
 selva frondosa, car al cim del mont Citor¹⁴
 va fer xiular molts cops les expressives branques.
 Amastris pòntica, i Citor, ple de boxedes,
 diu el vaixell que aquestes coses les sabies
 i que encara les saps. I diu que des del més
 remot origen als teus cims es va dreçar,
 i que després submergí els remes dins del teu mar
 i, tot singlant per pèlags turbulents, portà
 l'amo, igualment si el vent bufava de babord
 o d'estribord, o si, benèvol, el gran Júpiter
 pitjava alhora sobre els dos punys de la vela;
 que mai no hagué d'implorar els déus de les riberes
 mentre durà el viatge des d'aquella mar
 llunyana fins que va arribar a aquest límpid llac.¹⁵
 Això, però, són fets passats: ara envelleix
 en un indret ocult i pensa consagrar-se
 a tu, Càstor, i a tu, germà bessó de Càstor.¹⁶